

Baradla-barlang

Baradla-barlang hossza Magyarországon: 15 km Szlovákiában (Domica): 7 km

Karsztvidék barlangjainak száma: 712

Kőzet: triász mészkő

A magyarországi Baradla vagy más néven Aggteleki Cseppkőbarlang, amely Domica nevű 7 km-es, Szlovákiába átnyúló részével együtt összesen 22 km hosszú, a mintegy 500 km² területű, 700-nál is több barlangot rejtő Aggteleki- és Szlovák Karszt, valamint Közép-Európa legnagyobb karsztos barlangja. (Megjegyzés: 2011. december 11-én a Budai-hegységben megtalálták az összeköttetést a Pál-völgyi–Mátyás-hegyi- és a Harcsaszájú–Hideg-lyuk-barlangrendszerek között, és az így létrejött 28,6 kilométeres Pál-völgyi-barlangrendszer hosszúság tekintetében már megelőzi a Baradla–Domicit. Azonban a járatok tágasságát vagy a barlangtermek méreteit tekintve továbbra is egyértelműen az Aggteleki-cseppkőbarlang számít hazánk legnagyobb barlangjának.)

Sem fényképezővel, sem pedig szabad szemmel nem lehet befogni az Aggteleki-cseppkőbarlang Óriások Termének egészét. A teremben évmilliók óta növekvő cseppkövek mérete elérheti a 10 métert is, a barlang belmagassága néhol pedig akkora, hogy egy 10 emeletes panelházat is el lehet helyezni benne.

A karsztvidék számos kisebb-nagyobb barlanggal, barlangrendszerrel büszkélkedik, közülük a Baradla nem csak nagyságával, hanem változatosságával és szépségével is kiemelkedik. Az európai viszonylatban legjobban megkutatatott és föltárt barlang járatait hatalmas termek

tagolják. Ilyen például az akár 1000 fő befogadására is alkalmas, 120x30 méter területű, 40 méteres magasságot is elérő „Óriások Terme” vagy a kitűnő akusztikájú „Hangversenyerem”, amely nyári komolyzenei koncertek rendszeres helyszíne. A terem és folyosók formájukat és méretüket tekintve igen változatos képződményeket tárnak elénk. A mészkőüledékek lerakódásaiból hosszú évezredek alatt mésztufa teraszok és kristálytisztá vízzel teli medencék alakultak ki. A barlang mennyezetéről lecsepegő karsztvizek aragonit-kiválásai szebbnél szebb sztalaktitokat eredményeztek. Az üregek aljáról pedig sztalagmitok sokasága, köztük a Föld legnagyobb állócseppköve (8 méter átmérőjű, közel 33 méter magas) növekedik. A két fajta cseppkőtípus összenövésével oszlopok alakultak ki. Az oldalfalokról lecsurgó vizek megkövült zászlóra emlékeztető cseppkőfüggönyöket hoznak létre. A képződmények színe a karsztvízben oldott ásványoktól függően változatos.

A barlangi patakok kalcium-karbonáttal telített vizéből a bukkánókon elillan valamennyi szén-dioxid, s így a vízből kicsapódik a mésztartalom. Idővel aztán gyönyörű mésztufa-teraszok alakulnak ki, egymás alatt vízzel teli kis medencéket létrehozva.

A barlang patakja, a Styx az idők során több szinten vájt magának járatokat a hegy gyomrába, melynek következtében a Baradla emeletes barlanggá alakult. A földalatti világ csodáit mind a szlovák, mind a magyar oldalon vezetővel, jól kiépített és világított sétautakon élvezhetik a látogatók, akik különböző hosszúságú túrák közül választhatnak. Lehetőség van hosszabb séták megtételére is, amely a barlang kiépítetlen, kevésbé látogatott részeit is érinti.

Sztalaktitok (függőcseppkövek), cseppkőzászlók és egy sztalagmit (álló cseppkő) gyönyörködteti a látogatót a Béke-barlang egyik szakaszán. Az 1952-ben felfedezett, 7 kilométeres hosszúságú barlang sok tekintetben a Baradla kistestvére: sem hosszúságában, sem járatai keresztmetszeteinek méretében nem vetekedhet az Aggteleki-cseppkőbarlanggal, ugyanakkor cseppköveinek változatossága és szépsége tekintetében méltó vetélytársa annak. A barlangban kiépített út és világítás nincsen, csak előzetes engedéllyel látogatható, és még száraz időben is föl kell készülni a barlangi patak nem éppen meleg, hol térdig, hol combig, hol derékig érő vizében való gázolásra.

A barlang speciális élővilággal rendelkezik, a gombák, a világítótestek köré telepedett algák, az ászkarakok pincebogarak és denevérek mellett a Baradla vizeiben élő pokoli vakrák (*Niphargus aggtelekiensis*) teljesen endemikus. A barlangot az ember is birtokba vette, a járatokban a Kr. e 6400–6100 közötti időszakból a neolitikus bükki kultúra számos lelete került elő.

A karsztvidék barlangjai közül sok különös és egyedi akad, említhető például a kiemelkedő szépségű Béke-barlang, melynek egyik bejárata közelében az asztmatikus betegségben szenvedők részére gyógyhelyet létesítettek, valamint a világ nagy jeges barlangjaihoz tartozó szlovákiai Dobsina. Szépségük, egyediségük és cseppköveinek gazdagsága, változatossága miatt az Aggteleki és Szlovák Karszt barlangvilágát az UNESCO az egyetemes Világörökség részének nyilvánította.

A „Farkas szája” – ahogy ezt a különleges alakú cseppkőképződményt elnevezték a Baradla-barlangban.

*szöveg: Csuták Máté
képek: Internet*